

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitasedrag ved bispevisitas i Søgne 15.-18. februar 2007

Siden siste visitas i Søgne, i september 1997, har menighet og lokalsamfunn vært i betydelig utvikling. Et visitasedrag som dette får ikke med seg alt, selvsagt, men kan fange opp noen viktige trekk. I Søgne er nå mulighetene like store som utfordringene.

Søgne fremstår som en meget veldrevet menighet og kommune. Det som umiddelbart slår en i møte med dagens Søgne, er den vitalitet som preger Langenes med sine mange unge familier – og de store utbyggingsplanene i Søgne Vest. Aktiviteten ved senteret på Tangvall er også et vitnesbyrd om merkbar vekst.

Visitasen har vært innholdsrike og hektiske dager. Den var svært godt forberedt av sogneprest og kirkeverge, en visitasmelding med et omfattende bakgrunnsmateriale. En visitas gir en foranledning til å analysere den virksomhet som menigheten har gående og til å foreta en statusrapport.

Medarbeidere under visitasen har vært prost Sigurd Skjelsbæk, som også har foretatt en kontorvisitas, og avdelingsleder ved bispedømmekontoret, Stein Ødegård. Og fra menighetens side har stab og råd vært meget oppmerksomme og aktive. For første gang har også representanter for ungdomsrådet i bispedømmet deltatt ved en visitas – for å lære, inspirere og gi råd ut fra et ungdomsperspektiv.

Jeg kan se tilbake på mange verdifulle samtaler og møter med både menighetsledere og kommuneledelse, med ordfører og rådmann i spissen. En visitas har fremfor alt fokus på menighetsforholdene, men inkluderer også kommune, skole, institusjoner og en rekke samtaler med stabsmedlemmer, samlet og enkeltvis.

Det er en glede å konstatere at staben i Søgne består av dyktige og dedikerte medarbeidere, som fungerer meget bra sammen – til beste for menigheten og kollegaforholdet. Medarbeidere som fungerer godt og kollegialt sammen – og som vil noe! – er en stor ting. Jeg håper at både stab og råd vil beholde den tone vi fikk møte under visitasdagene!

Menighetsrådet, som i Søgne kommune også ivaretar fellestrådsansvaret, arbeider etter en flott handlingsplan, som er gjennomarbeidet både metodisk og innholdsmessig.

Visitasen har i stor grad vært opptatt av lokale utbyggingsprosjekter. En kommune og et menighetsliv i vekst får nødvendigvis investeringsoppgaver. Disse ble gjennomgått i et positivt møte med kommuneledelsen på fredag. Det er betydelige saker som må finne sin løsning i tur og orden – etter en realistisk fremdriftsplan:

Det er nødvendig med kirkegårdsutvidelse ved begge kirkene – noe som inkluderer både reguleringsarbeider og en ny driftsbygning. Dette vil kreve sine utgifter, men her er det viktig å presisere at utgifter til gravferdsvesenet i alle fall må tas av kommunen. Utgiftene kommer

til uttrykk på kirkebudsjettet, ettersom det er kirken v/fellesrådet som forvalter kommunens plikt til å sørge for et verdig gravstell. Så for å få et riktig bilde av hva som spesifikt går til menighetsarbeidet, ville det derfor være klargjørende å skille dette fra utgiftene til kirkegårdene.

Når det så gjelder selve kirkebyggene, fremstår Søgne gamle kirke som et klenodium, et smykke, - noe vi fikk frisket opp gjennom en kort befarings. Hovedkirken er et bygg med uutnyttet potensial. Her er det to prosjekter som venter: først å gjøre nødvendige reparasjoner i selve bygningen – og dernest en omforming av kirkerommet til et mer tjenlig liturgisk rom.

Her foreligger det allerede interessante tegninger, som, dersom de blir realisert, vil tilføre rommet flere kvaliteter. Det foreligger allerede et betydelig beløp til nødvendige reparasjonsarbeider på hovedkirken. Den er 150 år i 2011. Så min utfordring til Søgne er at kirken skal fremstå fornyet til jubileet om 4 år!

I tillegg er det planer på gang om å utvide Langenes arbeidskirke for å ivareta alle de aktivitetene som dette huset er ment å romme. Og som om ikke dette er nok, lever også drømmen om et nytt menighetshus i vestre del av kommunen. Her er det i første omgang spørsmål om å få avgjort beliggenheten med tilhørende reguleringsarbeid. Spørsmålet om å flytte menighetskontorene til Tangvall, har også vært luftet. Altså står man foran en rekke prosjekter, som må prioriteres med realisme.

Kirkene våre er også kulturbygg. Søgne kan være stolt av sine kirker og sin gamle prestegård, som synliggjør den nære forbindelse det her er mellom kirke og kultur. Jeg konstaterer med glede at kor, musikk og bildende kunst lever i det store felles rom som kirke og lokalsamfunn utgjør her i Søgne.

Til bygdens rike kulturliv, i vid forstand, hører også et godt samarbeid mellom kirke, skole og barnehage. Nye læreplaner og fagprofiler, tydeligst i KRL-faget, binder fortsatt skole og kirke sammen. Det fikk vi understreket i et kontaktmøte med lærerne på torsdag. Og når temaet er skole, må jeg nevne en imponerende ”skolens time” fredag morgen, hvor hele Nygård skole, med 3. trinn i spissen, dro et flott program med et sterkt budskap om fred og søskenkjærighet, jorden rundt.

Det var interessant å merke seg at kirkestaben offensivt tilbyr seg å assistere skolen i å realisere læreplanene, især med fokus på KRL. Betydningen av å fastlegge konkrete planer for KRL-faget i den enkelte klasse, ble også betont. Hvor avtaler foreligger mellom skole og hjem, unngår man diskusjon. Ideen om å la hver skole ha en lærerkontakt inn mot kirkestaben (kateketen), kom opp, og den tanken er god. Det vil kunne utbygge samarbeidet ytterligere.

Når det gjelder selve menighetsarbeidet, er handlingsplanen god med tanke på gudstjenesteutviklingen. Gudstjenesteutvalg og teamarbeid er gode strategiske grep, og satsingen på 20-40-generasjonen er også naturlig med tanke på de unge familiene.

Gudstjenesteutvikling som satsingsområde reiser også spørsmålet om fordeling av knappe presteressurser og bruk av leke gudstjenesteledere. Jeg foreslår at prostens tar på seg å lede en prosess med tanke på å komme til en omforent fordeling av ressursene mellom Søgne, Greipstad og Finsland.

Til Søgnes dyktige stab hører også en samvittighetsfull diakon som bidrar sterkt til menighetens diakonale profil. Tilsvarende gjelder også for ungdomsarbeidet og undervisningstjenesten. Og så er det godt å registrere at kirke og misjonsorganisasjoner arbeider tett og fint sammen, også for å styrke forbindelsen mellom ungdom og misjon. Stikkord: Estland! - Misjon er livsnerven i en menighet. Det skyldes rett og slett at evangeliet om Jesus Kristus er "for alt folket". Vi er betrodd et godt budskap for å gi det videre!

Et sentralt tema i visitasen har vært den frivillige tjenesten i menigheten og samspillet mellom lønnede og ulønnede medarbeidere. Et møte i Langenes arbeidskirke var viet nettopp dette tema, og det gjorde inntrykk å høre med hvilken glød og innsats det ble rapportert fra ulike sider ved menighetens liv: fra barne- og ungdomsutvalget, menighetsutvalget, gudstjenesteutvalget, diakoniutvalget – og et innlegg om betydningen av en levende frivillighet.

Uten den frivillige tjeneste utarmes menighetslivet. Men frivilligheten må pleies, motiveres, behandles ryddig - og takkes! En kan nesten lure på om det ligger en potensiell overbelastning i det brede og sterke frivillige engasjement som sto frem i Langenes på torsdag. Men ved klok forvaltning og godt lederskap, som vet å porsjonere ut engasjementet hos den enkelte, vil ildsjelene kunne bli brukt forstandig.

Det etterspørres en koordinerende hånd i alt dette frivillige arbeid. Hvorvidt det lar seg gjøre å reise en givertjeneste spesielt for ansettelse av en koordinerende leder i deltidsstilling, må menighetsutvalget selv drøfte. Men slik den frodige frivilligheten lever, er det utvilsomt at menigheten hadde fått stor nytte av en slik samordnende tjeneste.

Oppsummerende punkter om noe av det vi har sett og utfordrer til videre arbeid på:

1. Først av alt: Gi takken rom!

Søgne er godt stilt! Både kulturliv og menighetsliv er en gave som gir gode leve- og oppvekstvilkår. Det bygges og vokser i Søgne – på alle måter. I visitasen har vi sett det gode samarbeidet som er så nødvendig for å skape. Vi har sett det i kirkestaben, mellom stab og frivillige, mellom kirke og organisasjoner, kulturliv og kommune. Ta godt vare på samarbeidet. La samarbeid være nøkkel og takk grunnholdning: Takk til Gud og takk for hverandre.

2. Stå sammen om visjon og handlingsplan.

Sjelden ser vi en så god handlingsplan for lokalt menighetsliv. Arbeidet bak er imponerende. Vi roser hovedmålet og viljen til å satse ekstra på 20-40-generasjonen for å utvikle en åpen, bekjennende, misjonerende og tjenende folkekirke, der alle generasjoner kjenner seg hjemme og får bruke sine gaver og evner best mulig. Planen er målrettet, konkret og viktig. Stå sammen og bruk den.

3. La ungdom fortsatt gå foran og vise vei.

Ungdomsarbeidet kaller seg "Effekt" og skaper effekt. Ungdomsarbeidet viser at nøkler til å lykkes er samarbeid, tjenlige lokaler, samspill mellom ansatte og frivillige, fokus på musikk, lovsang og gudstjeneste. I Søgne går ungdommene foran – og får lov til det. De krever seg inn i gudstjenesten og forandrer kirka. Å gi rom for ungdom og satse på ungdom gir både framtid og inspirerende nåtid for menighetslivet i Søgne. Bispedømmets ungdomsråd gir stor anerkjennelse til den ungdomssatsing som Søgne har lagt seg på.

4. Se verdien av frivillighetskulturen og utvikle den videre.

Når Langenes arbeidskirke nå fylles og sprenges av 400 årlige arrangementer basert på frivillig innsats, så sier dette mye: Om den sterke kulturdimensjonen ved menighetslivet. Om nettverksbygging i lokalmiljøet. Om hengivenhet i bønn og arbeid. Om gode redskap og inspirasjon fra kirkevekstmiljøet i Norge. En så omfattende frivillig innsats trenger nå en ansatt ressurs med ansvar for koordinering og administrasjon. Dette bør være en god sak både for givertjeneste, offentlig støtte og en rett bruk av prestene.

5. Fullfør planene med ombygging av hovedkirka.

Det satses mye på gudstjenestefornyelse og ønsket om å feire en samlende gudstjeneste for alle generasjoner. Med relativt enkle grep kan Søgne hovedkirke settes i stand til å være et godt rom for dette gode formålet. Staben har utarbeidet en god planskisse for endringer i kirkerommet, og mye ligger til rette for å bygge søndagskolelokale der bårhuset i dag ligger. Her må dere bare stå på!

6. Den gode og rette tid for arbeid med tidsmessige bygninger er nå.

Det store arbeidet visitasen har gitt innblikk i, fortjener tjenlige lokaler. Vi ønsker menigheten lykke til med planarbeidet. For utvidelse av Langenes arbeidskirke. For nytt menighetskontor. For nytt menighetshus som kan bli et hjem for utbyggingen i vestbygda. Vi snakker om store løft, ja! Men mest om et omfattende menighetsliv som ikke skal begrenses av for små eller uhensiktmessige eller manglende bygg. Det kan se ut som den historisk rette tid for dette er nå.

7. Fullfør den planlagte samarbeidsplanen mellom skole og kirke.

Visitasens møte med skolen tilsier at grunnlaget er godt for å utarbeide fast plan for samarbeid – med henblikk på KRL-faget og kristen kulturtrading i lokalmiljøet. Vi anbefaler at planen gjør avtaler om ansvarsfordeling for hvem som tar initiativ og når, og at hver skole har sin kontaktperson til kirke/kateket.

*

Visitasen har gitt innblikk i en menighet og kommune som ser ut til å være i en viktig og løfterik fase. Jeg takker for alt trofast arbeid som nedlegges av stab og frivillige i denne ressursrike menigheten. Kirken vil videre med det viktigste: et budskap om tro, håp og kjærlighet – i Jesus Kristus. Og da må den preges av den ånd som ligger i Jesu spørsmål fra dagens evangelietekst i Luk 18: "Hva vil du jeg skal gjøre for deg?" – Av en slik innstilling skapes det en tjenende menighet som lever nær troens kilder og nær dagens mennesker.

Må Gud velsigne Søgne menighet i de viktige oppgavene som nå ligger foran! De linjer som er trukket opp i planarbeid og samtaler, er løfterike. Her ligger en videre vekst og venter -.

Agder og Telemark bispestol,
Fastelavnssøndag, 18. februar 2007

Olav Skjevesland